

ชื่อเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา เพื่อส่งเสริมทักษะการคิด
วิเคราะห์และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ชื่อผู้วิจัย นางสาวช่อทิพย์ เลิศล้ำ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ
ปีที่วิจัย 2565

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 2) ศึกษาประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รายวิชา สังคมศึกษา เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 3) เปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียน ด้วยรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์และ พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียนและหลังเรียน 4) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 5) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อ รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์และพัฒนา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยกำหนดรูปแบบการทดลองแบบหนึ่งกลุ่มทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน (One-Group Pretest Posttest Design) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/9 โรงเรียนบัวขาว จำนวน 46 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา เพื่อส่งเสริมทักษะการ คิดวิเคราะห์และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 แผนการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ แบบประเมินความสอดคล้องของรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ และแบบวัดความพึง พอใจ การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (t-test) และ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นนี้มีชื่อว่า RLRSA Model โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กระบวนการเรียนรู้ รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น มีกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นทบทวนความรู้เดิม (Review : R) เป็นขั้นที่ผู้สอนกระตุ้นให้ผู้เรียนได้แสดงออกถึงความเข้าใจเดิมที่มีอยู่เกี่ยวกับเรื่องที่จะเรียนโดยการใช้เทคนิคที่หลากหลาย เช่น ระดมสมอง อภิปรายกลุ่มหรือใช้สถานการณ์จำลอง 2) ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Learning Activities) เป็นขั้นที่สำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 4 ขั้น คือ 2.1) กำหนดสิ่งที่จะวิเคราะห์ 2.2) คัดวิเคราะห์ความสำคัญ 2.3) คัดวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และ 2.4) คัดวิเคราะห์เชิงหลักการ 3) ขั้นแลกเปลี่ยนความรู้ (Reflection : R) คือ การอธิบายสิ่งที่ตนเองคิด จากการปฏิบัติ หรือจากการได้สังเกต และฟังเพื่อนพูด สิ่งที่ได้จากกระบวนการคิดความรู้สึก ภาพจินตนาการ เจตคติ ทักษะความคิดที่เกิดขึ้นได้จากการเรียนรู้อะไรบ้าง 4) ขั้นสรุป (Summary) เป็นขั้นที่ผู้เรียนสรุปผลจากการเรียนรู้ที่ได้จากการศึกษาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันมาสรุปเป็นผังความคิด หรือโครงงาน โครงการ เขียนตอบ บรรยาย เขียนรายงาน 5) ขั้นประยุกต์ใช้ความรู้ (Application : A) เป็นขั้นนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

2. ประสิทธิภาพ (E_1/E_2) ของรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เท่ากับ 87.13 /85.00 เมื่อเทียบกับเกณฑ์ 80/80 ปรากฏว่า มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

4. ทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยความสามารถการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

5. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด